

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ

E-mail: kmpzt@ukr.net

Число 16 (60)
серпень
2019 р.

За вас правда, за вас слава і воля свята!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

Ми тут: <http://www.kmpzt.org.ua> На фейсбуці — у групі "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

У чарівному колі безвиході: державний резерват природи зі статусом, що не діє

природоохоронна
ПРОКУРАТУРА
Дніпропетровської області
50006 м. Кривий Ріг
вул. Постишева, 1
23-70-61
26.04.2004 № 544/004

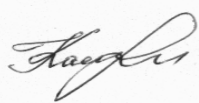
Шановний Микола Іванович!

Криворізькою міжрайонною природоохоронною прокуратурою по скарзі щодо збереження об'єктів природно-заповідного фонду м. Кривого Рогу разом з Вами із залученням спеціалістів Криворізької державної регіональної екологічної інспекції дотримання вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України» проведені перевірки на території геологічного пам'ятнику природи місцевого значення «Виходи амфіболітів» та ландшафтного заказника загальнодержавного та місцевого значення «Балка Північна Червона».

В зв'язку з цим КРДЕІ направлені листи на адресу управління земельних ресурсів м. Кривого Рогу та КП «Південукр геологія» щодо встановлення фактичних меж заповідної території на момент створення ландшафтного заказника «Балка Північна Червона» загальнодержавного та місцевого значення, відповідності фактично займаних територій садових товариств «Огородувач» та «Будівельник» до меж ландшафтного заказника загальнодержавного та місцевого значення «Балка Північна Червона» та наявності геологічних виходів на поверхню, які представляють цінність, на території прилеглої до заповідного об'єкту в районі відпрацьованого піщаного кар'єру РУ ім. Леніна, який було рекультивовано та передано для організації садових товариств.

Криворізькою міжрайонною природоохоронною прокуратурою внесені приписи про усунення порушень законодавства про природно-заповідний фонд на вказаних об'єктах природно-заповідного фонду м. Кривого Рогу.

Криворізький міжрайонний природоохоронний прокурор старший радник юстиції

Т.К. ДРОБИЦЬКА

вик. Касьян І.С.
23-24-34

(Читайте на 3 стор.)

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

- ❖ ПРО нову культурну ініціативу в Дніпрі;
- ❖ про незавидну долю заказника «Балка Північна Червона» в результаті ставлення до нього з боку адміністрації міста протягом багатьох років;
- ❖ про знаходження чергових доказів агресії Росії проти України;
- ❖ про маловідоме про Пантелеймона Куліша і його роман «Чорна рада» та інші матеріали

У Зеленського оголосили конкурси на посади голів РДА в шістьох областях

Команда Президента України Володимира Зеленського оголосила конкурси на посади голів районних державних адміністрацій у шістьох областях.

«Ми знову починаємо відкритий конкурс на посади голів районних державних адміністрацій у Львівській, Луганській, Закарпатській, Івано-Франківській, Житомирській та Донецькій областях», — йдеться в повідомленні на сторінці «Команда Зеленського» у Facebook.

Згідно з українським законодавством, голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України на термін повноважень Президента.

Ми вже провели величезну роботу для пошуків крутих спеціалістів у Херсонській області. Але країна сама себе не побудує, тож ми знову починаємо відкритий конкурс на посади голів РДА! Шукаємо розумних та цілеспрямованих керівників на посади голів районних державних адміністрацій у Львівській, Луганській, Закарпатській, Івано-Франківській, Житомирській та Донецькій областях.

(У скороченому вигляді)
Сайт радіо «Свобода», 18 серпня 2019 року

ПИТАЄТЕ, ЧОГО ВАРТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ?

Про таке запитують. Останнім часом чомусь — частіше. І мене це дивує. Бо уже шостий рік триває російсько-українська війна, анексований Крим і вкрай окуповані частини двох областей Сходу України. Адже вбивають наших захисників. Мало не щодня. А скільки гине цивільних чи кожного дня потерпає від наруги над ними на окупованих територіях, нам про це достеменно невідомо. Тому я не буду писати про тих, що ціною своїх життів тримають нашу НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Бо у мене вже немає слів про те... Я — про своє, маленьке, на тлі великої НЕЗАЛЕЖНОСТІ. Щоб кожен із нас замислився, відповідаючи на запитання, винесене мною в заголовок.

До мене вона прийшла після того, як я вже більше десяти років попрацював у журналістиці (в газетах і на радіомовленні), ставши свідком багатьох змін, які сталися з людьми на моїх очах, коли вмирав Радянський Союз і на його руїнах імітувалось народження на теренах Кривбасу незалежної України. Але, щоб про все те розповісти, потрібен і час, і відповідне місце. Тому я намагатимусь дуже коротко, з окремими прикладами (або навіть зі згадками про них)

Так, наприклад, 1990-й рік я завершив на посаді останнього редактора багатотиражної газети «Будівник Кривбасу» тресту «Криворіжіндустрбуд». Про моє ставлення до тієї країни та її гасел вже тоді посвідчило те, що в останньому числі газети вже не було звичного для газет гасла «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!», бо я його власноручно зняв під час випуску в друкарні. Однак уже в 1991-му (коли на базі семи багатотиражних газет будівельних підприємств Кривбасу утворилася галузева із назвою «Будівничий», яку я запропонував), одна з моїх колежанок після 24-го серпня сказала мені «Ваші перемогли...»,

а на початку наступного року мене було звільнено з роботи в цій газеті, де я працював завідуючим виробничо-економічним відділом, «за скороченням штатів». Тобто, від мене позбавились, скоротивши найважливіший відділ газети, без якого вона вже не могла б існувати. Так, але вона все-таки існувала далі, оскільки після мого звільнення відділ поновили...

По правді сказати, моя (як внутрішня, так і в моїх діях) боротьба із тією системою, яку міцно-міцно багатьом людям вбили в мізки і серця, як я вважаю, триває і далі. А після того, як мене скоротили, вона продовжилась на ТРК «Криворіжжя», і в «Рудани», де я теж працював. Наприклад, на ТРК «Криворіжжя» мені шляхом протестних голодувань вдалося домогтися підписання колективного договору між адміністрацією і профспілкою, створення правил внутрішнього трудового розпорядку в тій телерадіоорганізації, поновлення практики проведення прямих ефірів та дечого іншого. Однак після останнього протестного голодування (а воно тривало десять днів, і я працював на своєму робочому місці), в травні 2001-го року, зняли, нарешті в результаті однієї з моїх вимог, і табличку на вхідних дверях, де був герб УРСР, і з'явилася символіка незалежної України. Але за три дні після того мене звільнили з роботи. Цього разу — вже не за скороченням штатів. Ну, а з «Рудани» (ще в 1994-му) мені ледь вдалося втекти без звільнення (після двох підряд доган) у міську газету «Славутич», із якої я повернувся на ТРК «Криворіжжя». А догани, зрозуміла річ, пішли після того, як у березні 1994-го в газеті, яку редагував Олег Павлов, розписав «художества», які здійснювалися в колективі ТРК «Рудана» в руслі нових вимог незалежної України і «вчорашніх» ідей, що надійно звели собі гніздечко в «Рудани».

Зрозуміла річ, що таке «неподобство» не сподобалось ані тодішньому керівництву ТРК, ані міській адміністрації, яку тоді вже третій рік очолював Юрій Любоненко.

Але тоді я ще не читав творів Івана Багряного, не знав, що існує в далеких Сполучених Штатах Америки Фондація його імені і що та Фондація (та американці з української діаспори) надаватиме нашій газеті матеріальну підтримку... Тоді я навіть не міг собі уявити, щоб у нашому місті виходила незалежна україномовна газета. Все це сталося пізніше. Бо газета вийшла аж у 2006-му (вже аж на 15-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТІ України). До речі, вона й досі залишається в такій ролі єдиною на весь Кривий Ріг, хоч спливає вже 28-й рік після того, як Радянський Союз розпався.

До речі, я тільки в 2003-му році вирішив, що взагалі можлива російсько-українська війна, а до того навіть гадки про те не мав у своїй голові... А от у жовтні 2003-го вже написав вірш під назвою «Чому стогне земля (щодо конфлікту біля острова Тузла), де, зокрема, є такі рядки: «Скоро й нас на мотузці поведуть у чужинські підвали... Про коріння тоді у підвальної сирій холоднечі Нагадає хіба що хирляве стебельце верби...» і «... Ми сьогодні — за крок до неволі, війни і пітьми...».

А тепер ось уже шостий рік іде російсько-українська війна, на якій гинуть наші герої... Вони віддають найдорожче за те, щоб жила НЕЗАЛЕЖНА Україна. А у нас тут і до цього часу крадуть, брешуть, не дають жити й працювати вільним людям. Гірко все це усвідомлювати, слів немає...

Але все одно: тримаймося і перемагаймо! Ми все одно переможемо нашого лютого ворога — і в цілому світі стане набагато вільніше дихати!..

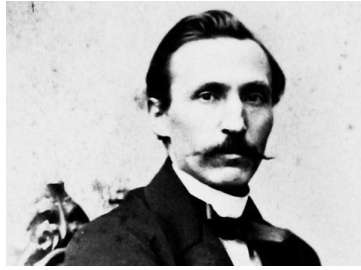
Сергій ЗІНЧЕНКО

Сьомого серпня минає 200 років від дня народження Пантелеймона Куліша. В історію він увійшов, поряд із Тарасом Шевченком і Миколою Костомаровим як діяч «Наддніпрянської Трійці», яка заклала підвалини розвитку модерної української культури. Він – творець правопису «кулішівка», що ліг в основу сучасного. Здійснив перший повний переклад Біблії українською мовою (працю завершили Іван Пулюй та Іван Нечуй-Левицький), переклав 13 п'єс Шекспіра, твори Байрона, Шилера тощо. Але, мабуть, найвідомішим його твором є перший історичний роман в українській літературі «Чорна рада», який надійно увійшов у освітню програму як обов'язкове читиво. Тут стисло подано цікаві факти з історії створення цього роману, малознані або зовсім незнані не тільки широкому загалу, а й фахівцю.

«Чорна рада» повна назва «Чорна рада. Хроніка 1663 року» – перший історичний роман українською мовою, вперше виданий у 1857 році

Тому автор вирішив подати статтю як післямову до російського твору.

7. Усі розділи в російському романі мають епіграфи (і вони в

санію передав П. Куліш», або один із варіантів російського тексту: «Черная рада, или Малороссия в 1663 году».

11. За 14 років, коли Куліш писав і проредагував твір, він створив багато варіантів. Цілі розділи і сцени, які містилися в ранніх редакціях, не увійшли до фінального тексту. Наприклад, був вилучений великий розділ зі сценою в пекарні, де Шраменко зустрічається із Череванівною і

13 фактів про роман Пантелеймона Куліша «Чорна рада», про які ви не знали

1. Свій роман Куліш писав близько 14 років. Перша згадка про твір, ще тільки задум, датована 1843 роком, а вийшов він у світ 1857 року.

2. Роман «Чорна рада» існує у двох різномовних версіях: українській і російській, тожних за сюжетом, але відмінних у багатьох деталях і навіть сценах. Це два самодостатні твори, які вийшли в один і той самий рік, але в різних містах: український – у Петербурзі, російський – у Москві. І водночас ці тексти є вільними авторськими перекладами один одного.

3. Спершу Куліш створив роман російською мовою: у 1844-1845 роках, а завершив на початку 1846 року. Відтак створив українську версію і написав її дуже швидко, «на одному диханні»: від березня до кінця літа 1846 року. Місцями він перекладав текст, а місцями писав наново, кардинально відходячи від російського протооригіналу.

4. Якби Куліша не заарештували навесні 1847 року у справі Кирило-Мефодіївського братства, українська «Чорна рада» неодмінно з'явилася б уже того року. Текст роману автор передав своєму товаришу Осипу Бодянському, професору Московського університету і редактору «Чтений в Обществе истории и древностей российских», де твір мав іти до друку. Цей текст у рукописі зберігся донині повністю, і він дуже сильно відрізняється від того, який відомий у публікації.

5. У своїх листах і в післямові до російського роману (статті «Об отношении малороссийской словесности к общерусской») Куліш позиціонує обидва твори (український і російський) як оригінал і переклад, водночас визнаючи за ними усі прикмети самодостатніх творів. Однак у дійсності, як бачимо, спершу було створено російський текст, а за ним – український. Позиціонування українського твору до російського як оригінал і переклад зумовлювалося ідеологічними чинниками: письменник прагнув вивчити український текст над російським, поставивши його на чільне перше місце і відвівши російському місце другорядне.

6. Стаття «Об отношении...» – знакова для української словесності. У ній письменник маніфестує право українців на власну літературу, заявляє про неї як явище, яке підноситься на небувалі рівні. Статтю було писано як передмову до українського роману, але цензурні перешкоди завадили опублікувати з ним.

ньому були на всіх етапах опрацювання тексту), а в українському їх немає (і їх ніколи в ньому не було). Епіграфи істотно доповнюють текст і є присутнім авторським ключем до розуміння його національної проблематики. В епіграфах Куліш широко цитує рядки Шевченкового послання «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм», на той час крामольного, та поезії гетьмана Мазепи. Авторство обох він змушений був приховати, подавши їх як «Анонім». Особливо виразна цитата із Мазепиною «думи»:

*«Всі покою щиро прагнуть
Да не в один гуж всі тягнуть –
Той направо, той наліво,
А все браття – то-то диво!
Ей, братишча, пора знати,
Що не всім нам панувати!
.....»*

*Зжалься, Боже України,
Що не вкупі має сини!»*

Цей епіграф є ввідним до розділу, де описано перебіг «чорної ради».

8. «Чорну раду» Куліш планував випустити з ілюстраціями. Він сам зробив ескізи, а також залучив до створення малюнків Сергія де Бальмена (художника-аматора, рідного брата Шевченкового друга Якова де Бальмена). Пропонував також зробити малюнки й Шевченкові, однак той відмовився. Декілька Кулішевих ескізів до роману збереглися донині.

9. До початку квітня 1856 року Куліш перебував в обструкції: його твори мали проходити попередню експертизу жандармського III відділу. Щойно у квітні з нього було знято це обмеження, і він відразу подав українську «Чорну раду» на розгляд цензури. Цензором українського роману був російський письменник, історичний романіст Іван Лажечников. Він не читав українською, тож Куліш для ознайомлення з текстом надав російський «переклад», де Лажечников і робив цензурні помітки. Куліш задіяв впливових урядників, які поручилися за нього, і цензор дозволив твір ще вчора опальному письменникові майже без зауважень.

10. Із назвою твору Куліш повсякчас вагався. Властиво, основна назва «Чорна рада» уже фігурувала від середини 1840-х років, а клопоту завдавала друга назва, у підсумку – підназва. До останнього вона мала відрізнятись в російському та українському текстах. Наприклад, первісний український варіант: «Чорная рада, або Історія нещасливого 1663 року. Із старосвітських рукописів, із древніх козацьких архівів повиймав, зложив і напи-

відрозділюється в неї, або цілий розділ, присвячений подіям у Святий Софії. Усі ці зміни наявні в рукописах роману, які значною мірою збереглися донині.

12. Від початку створення і до першого повного видання 1857 року російська версія «Чорної ради» мала чотири манускрипти. За час написання української версії автор створив шість рукописів, п'ять із яких переписав власноруч. Кожний рукопис спершу був біловим, але в перебігу редагування ставав чорновим, так що автор був змушений його переписувати знову і знову.

13. Усі сучасні публікації української «Чорної ради» містять численні похибки в текстах (російська востаннє з'явилася аж 1899 року). Є системна хиба цих публікацій: вони здійснені за другим і останнім прижиттєвим виданням «Чорної ради», яке вийшло 1890 року у Львові, але без участі автора, а не за першодруком 1857 року.

Ось декілька прикладів, які ілюструють, наскільки сучасні тексти є неточні. У Куліша: «На чім держиться Україна, як не на Запорожжі? а на чім держиться Запорожжє, як не на давніх, предковичних звичаях?», у всіх нинішніх виданнях: «На чім держиться Запорожжє, як не на давніх, предковичних звичаях?». У Куліша (автор пише про руки княгині): «Чи на те ж вони вихохані, вистеовані, щоб, покинувши високі князькі замки, застилати стіл козакові?», натомість замість «вихохані» скрізь читаємо «виховані» і так далі.

Тепер в Інституті літератури імені Тараса Шевченка НАН України разом із зарубіжними партнерами готується критичне видання «Чорної ради» у двох томах для «Повного зібрання творів» Куліша (видавництво «Кри-тика»).

Олесь ФЕДУК,

8 серпня 2019 року

ДОВІДКА. Олесь ФЕДУК – старший науковий співробітник відділу рукописних фондів і текстології Інституту літератури імені Тараса Шевченка Національної академії наук України, кандидат філологічних наук; літературознавець, текстолог, автор багатьох праць з історії літератури, відповідальний секретар редколегії «Повного зібрання творів» Пантелеймона Куліша, керівник Центру дослідження життя і творчості П. Куліша. Остання книга – «Роман Куліша «Чорна рада»: Історія тексту» (2019 рік).

Із парадом і без: 29 прикладів, як українці відзначають День Незалежності від 1991 року

Україна готується відзначити вже 28-му річницю Незалежності і водночас 29-й День Незалежності. Спершу, наприкінці існування СРСР, Днем Незалежності вважалася річниця ухвалення Декларації про державний суверенітет 16 липня 1990 року. А через рік, у 1991 році, День Незалежності припав на проголошення Акту про Державну Незалежність України 24 серпня. У попередні роки святкування були різними: з військовим парадом і без нього, іноді з гучними салютами, а час від часу обходилося навіть без феєрверків, святкували колись із розмахом, а часом скромно і тихо. Змінювалася навіть офіційна дата Дня Незалежності.

1991. Вперше Україна відзначала День Незалежності 16 липня 1991 року. В цей день, роком раніше, Верховна Рада України ухвалила «Декларацію про державний суверенітет України». Документ проголошував політичну та економічну самостійність, українське громадянство, необхідність створити власну Конституцію, армію та фінансову систему. Утім Україна лишалася у складі СРСР. Керівництво Комуністичної партії УРСР, не знаючи інших ритуалів, покладало квіти до пам'ятників Леніну, а потім провело урочисті збори у палаці «Україна». Того ж дня Хрещатиком пройшов багатотисячний марш – із синьо-жовтими прапорами і в національному одязі. А ввечері на площі Жовтневої революції (нині Майдан Незалежності) відбувся концерт українських гуртів та виконавців. Його кульмінацією стали виступ львівського рок-гурту «Брати Гадюкіни» та святковий салют.

1992. Того року українці вперше святкували День Незалежності 24 серпня. Також вперше того року українці відзначали свято незалежності, маючи хоча би частину основних державних символів: національний синьо-жовтий стяг Верховною Радою України був вже затверджений державним прапором України, а указом президії Верховної Ради України музикою Державного гімну була затверджена мелодія пісні «Ще не вмерла України» Михайла Вербицького. (Текстуальна частина славеня була затверджена лише через 11 років). В іншому святкування Дня Незалежності практично не відрізнялося від попереднього року.

1993. Тепер в День незалежності політичні лідери квіти клали вже здебільшого до пам'ятників Тарасу Шевченку. У Києві Хрещатиком пройшов урочистий марш духових оркестрів. Також кияни могли побачити присвячене другій річниці незалежності авіашоу.

1994. Перший військовий парад до Дня Незалежності відбувся саме в цей рік. Хрещатиком пройшли лише військовослужбовці, а от військова техніка не була залучена. По всій Україні пройшли святкові концерти, виставки й масові гуляння та салюти. Загалом святкування четвертого Дня Незалежності було значно масштабнішим, ніж у попередні роки.

1995. Натомість наступного року наймасштабнішим заходом 24 серпня стала доволі скромна концертна програма «Україно, ми твої сини» на Майдані Незалежності. Військовий парад влада вирішила не проводити.

1996. П'яту річницю незалежності України зустріла з Конституцією, ухваленою Верховною Радою у червні того року. Основний закон затверджував державні символи держави, а також державну мову та право приватної власності. У 1996-му влада вирішила військовий парад не проводити і особливо не витратитися на масові святкування. У відзначення Дня Незалежності взяла участь невелика кількість військових. Той День Незалежності українці востаннє святкували на купоно-карбованці. Вже за кілька днів (у вересні 1996 року) була запроваджена гривня

1997. У день свята у Києві особливих видовищ не влаштували. Відбулася святкова хода громадян центром Києва. Відсутність військового параду сприймалася як звичайне явище.

1998. У сьомий День Незалежності України влада повернула 24-му серпня масштаби головного державного свята. У Києві відбулася на порядок більша кількість масових культурних, розважальних заходів. На Хрещатику відбулося театралізоване дійство, частинами якого стали, зокрема, хода спортсменів та парад ретро-автомобілів. Відбувся того року і військовий парад. Майданом Незалежності не лише пройшли підрозділи ЗСУ та інших формувань, а й колона військової техніки. Також під час цього заходу військові вперше були нагороджені спеціальним знаком учасника параду до Дня Незалежності.

1999. Через рік у День Незалежності в Києві знову проводили військовий парад. Тепер до ходи військових і танків у механізованій колоні, додалася авіація над центром столиці. Цивільна хода Хрещатиком у 1999-му була скромнішою за попередній рік.

2000. Парад став менш масштабним. Техніку та авіацію того разу не залучили. Утім, той День Незалежності відзначився протестами та проривом міліцейських кордонів. На 24 серпня 2000-го було заплановано освячення Свято-Успенського Собору Києво-Печерської Лаври предстоятелем УПЦ Московського патріархату Володимиром. Але «Комітет захисту українських святинь» у складі 33-х політичних партій та громадських організацій провів протест. На думку учасників, собор повинні були освячувати представники УПЦ Київського патріархату. Між протестувальниками та міліцією виникли зіткнення.

2001. Десятиріччя незалежності відзначали з розмахом. До Києва приїхали президенти Росії Володимир Путін та Польщі Олександр Квасневський. В Національному заповіднику «Софія Київська» на молебень за Україну зібралися представники різних конфесій. Напередодні, 23 серпня, на Майдані у Києві встановили верхню частину монументу Незалежності (Берегині). А 24 серпня 2001 року відбувся наймасштабніший на той момент військовий парад в Україні. Хрещатиком пройшли 1450 військових, частина підрозділів були вдягнені в старовинну козацьку форму. У складі механізованої колони пройшли 173 одиниці техніки, серед них були нові танки Т-84. Тоді ж відбувся авіапарад. Загалом взяла участь б з половиною тисяч військовослужбовців. Також паради пройшли у Львові та Вінниці, Одесі, Чернігові та Севастополі. Учасники отримали пам'ятні нагрудні відзнаки...

Дмитро БАРКАР, сайт радіо «Свобода», 18 серпня 2019 року

ДОВІДКА: У журналістиці з 1995 року. Працював регіональним кореспондентом ВВС-Україна. З 2008 року – парламентський кореспондент радіо Ера-FM. З 2011 року – на Радіо Свобода (кореспондент, редактор та ведучий програм).

(У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: <https://www.radiosvoboda.org/a/30113911.html>)

У числі № 15 (59) за серпень 2019 року «Промінь просвіти» була опублікована стаття «Балка Північна Червона як еталон ілюзорного заповідання». Публікація знайшла широкий відгук, серед громадськості, особливо у Фейсбукі. Ми вирішили доповнити подані раніше матеріали красномовними посиланнями на офіційні джерела, які невідомі звичайному читачеві.

ОТЖЕ, історія землевідведення під організацію ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Балка Північна Червона» починається з винесення Рішення виконавчого комітету Криворізької міської ради народних депутатів Дніпропетровської області № 17/182 від 19.05.1982 року. За цим рішенням, згаданий виконком вирішив виділи-

території, серед яких названо об'єкт ландшафтного державний заказник «Балка Північна Червона». Заказник передавався під охорону Криворізькому рудоуправлінню ім. Леніна. За два місяці від цього вийшла постанова Ради Міністрів УРСР про затвердження заказника, але у влади не було особливого бажання займатися питаннями заповідання. Керівництво рудоуправління ім. Леніна до своїх охоронних зобов'язань ставилося з досадою і, звичайно, жодних рейдів з охорони підопічної території ніколи не організувало, хоча розпорядилося побудувати на одному із схилів балки паркан з металевої сітки та встановити два охоронних знака.

Та ось влітку 1987 року на східному відрізку заповідної балки розпочалася масштабна так звана «рекультива-

ційно-охоронні знаки встановлені не в повному обсязі; встановлено факт випасу худоби на території об'єкту; територія, яка прилягає до заказника з північного та північно-західного боку розорюється, має факт засмічення прилеглої до заповідного об'єкту території побутовими відходами.

В ході перевірки встановлено, що картографічні матеріали, якими керуються управління містобудування та архітектури виконкому Криворізької міської ради, управління земельних ресурсів м. Кривого Рогу не співпадають між собою та різняться в визначенні меж заповідної території з картографічними матеріалами охоронного зобов'язання.

У зв'язку з цим КРДЕІ направлені листи на адресу управління земель-

дом цього є звернення до начальника Криворізької регіональної державної екологічної інспекції Нагорного В. В. від 19.04.2005 року. В заяві зазначено, що «15 і 16 квітня 2005 року представники ГЕО «Зелений світ» Тернівського району здійснили перевірку стану дотримання охоронного режиму на території державного ландшафтного заказника «Балка Північна Червона». Перевіркою встановлено, що на багатьох ділянках заказника в результаті навмисного палу знищено рослинний трав'яний та чагарниковий покрив, наявні численні сліди викопування кореневищ первоцвітів, мають місце купи пластикового та скляного сміття, явища ерозії схилів балки в результаті розмиву слідів автоколії. Пропонуємо в найкоротший час здійснити спільну перевірку стану

У чарівному колі безвиході: державний резерват природи зі статусом, що не діє

ти криворізькій міській організації Українського товариства охорони природи під державне будівництво земельну ділянку площею 28,3 га для організації ландшафтного заказника республіканського значення за рахунок вільних міських земель в районі балки Північної Червоної, відповідно до креслення і акту вибору земельної ділянки від 15 лютого 1982 року.

Цим же рішенням було зобов'язано голову міської ради Українського товариства охорони природи тов. Демиденка виконати проект планування відведеної ділянки і надати на погодження в архітектурно-планувальне управління міськвиконкому. Відведення земельної ділянки в натурі і оформлення її відповідною документацією було покладено на архітектурно-планувальне управління міськвиконкому. Рішення залишалося чинним строком на 2 роки.

З огляду на сучасні норми взаємодії влади і громадськості, зобов'язання владою представника громадськості виконати певні дії волонтерського характеру здаються дивними, але підготовчий етап будівництва заповідного об'єкта було покладено.

14 жовтня 1982 року виконавчий комітет Дніпропетровської обласної ради народних депутатів ухвалив Рішення № 654 «Про заходи з розширення мережі державних заказників на території області», яким просив Раду Міністрів УРСР затвердити державними заказниками республіканського значення

«Балка Північна Червона», який знаходиться під охороною управління містобудування та архітектури виконкому Криворізької міської ради, встановлено, що територія заказника межовими знаками не означена; природоохоронні аншлаги та

них ресурсів м. Кривого Рога та КП «Південукргеологія» щодо встановлення фактичних меж заповідної території на момент створення ландшафтного заказника «Балка Північна Червона» загальнодержавного та місцевого значення, відповідності фактично займаних територій садових товариств «Огородувач» та «Будівельник» до меж ландшафтного заказника загальнодержавного та місцевого значення «Балка Північна Червона» та наявності геологічних виходів на поверхню, які представляють цінність, на території, прилеглої до заповідного об'єкта в районі відпрацьованого піщаного кар'єру, який було рекультивовано та передано для організації садових товариств.

Криворізькою міською природоохоронною прокуратурою внесені приписи про усунення порушень законодавства про природно-заповідний фонд на вказаних об'єктах природно-заповідного фонду м. Кривого Рогу.»

Зі змісту відповіді можна зробити висновок про те, що це був коли б не єдиний офіційний документ, який можна було б не називати відпискою, проте пізніше з'ясувалося, що наслідки приписів згубилися в байдужих чиновницьких коридорах.

Зважаючи на цілковиту відстороненість природоохоронних органів від справи підтримання статусу об'єкта ПЗФ, що перебуває під охороною держави, автору цього допису довелося багато разів звертатися до них із запитами та пропозиціями. Прикла-

дотримання охоронного режиму силами представників держінспекції, нашої громадської організації та правоохоронних органів. У погожі вихідні дні, зокрема Пасхальні, коли очікуються масові виїзди на природу відпочиваючих, пропонуємо здійснити спільні рейди у тому ж складі комісії». Заперечень на пропозицію не поступило, але спільних чи не спільних рейдів або встановлень порушників охоронного режиму за всю історію існування заказника не сталося.

У 2018 році громадськості Криворіжжя вдалося неймовірно зусиллями відхилити наміри департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації постійної комісії обласної ради з питань екології та енергозбереження погодити плановану діяльність ТОВ «Кривбас Цемент Пром» з видобутку залізничної сировини на території цього заповідного об'єкта. Як наслідок, директор департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації Стрілець Р. О. у своєму листі від 30.11.2018 року, всх. № 3-7482/261-18, змушений був повідомити, що «встановлення та винесення в натурі меж ландшафтних заказників загальнодержавного значення та місцевого значення «Балка Північна Червона» внесено до переліку природоохоронних заходів Дніпропетровської області, які будуть реалізовуватись у 2019 році.

Микола КОРОБКО
м. Кривий Ріг

Дослідники зафіксували нові докази участі військових РФ у конфлікті на сході України

Базована в Лондоні дослідницька група Forensic Architecture зафіксувала нові докази участі російських військових у конфлікті на сході України, пише британське видання The Guardian.

Згідно з повідомленням, дослідники зібрали свідчення російського військового втручання під час боїв за Іловайськ Донецької області в серпні 2014 року. Нові дані використовують під

час позову до Європейського суду з прав людини. Їх мають оприлюднити 19 серпня, передає Радіо «Свобода».

За даними The Guardian, докази включають численні супутникові зображення російських озброєних конвоїв на території України і танку «Т-72Б3». На момент боїв цю модель використовували лише російські Збройні сили.

Група Forensic Architecture використала програмне забезпечення, яке дозволило проаналізувати 2 500 годин відео, опублікованих жителями регіону на YouTube під час боїв.

Сайт газети «День», 18 серпня 2019 року
Фото: Reuters

Міжнародний Марш за Клімат 20 Вересня 2019 року. Запрошення до співпраці

20 вересня у всьому світі і в Києві зокрема, пройдуть кліматичні страйки та марші. Мета: привернути увагу до надзвичайного кліматичного стану, в якому ми живемо і вимагати рішучих дій від політиків.

Вимоги маршу в Україні:

1. 100% чистої енергетики! Заявити про національний курс переходу на 100% відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та поступово досягти його до 2050 року.
2. Ні викопному паливу! Відмовитись від будівництва нових електростанцій на викопному паливі і визначити шлях до повної декарбонізації економіки України.
3. Енергоефективність - пріоритет № 1! Повною мірою використати потенціал енергозбереження в усіх секторах.
4. Припинити дотувати з державного бюджету промислове тваринництво, яке є одним з головних джерел викидів парникових газів.
5. Зеленому місту - зелений транспорт! Розвивати громадський електротранспорт та велоінфраструктуру в містах.
6. Ні одноразовому пластику! Заборонити використання, імпорт та виробництво одноразового посуду, пакетів.

Ця подія відбуватиметься як частина глобальної кліматичної мобілізації, яка надихає молодь FridaysforFuture з Гретою Тунберг. В Україні марш ініційовано оргкомітетом з організацій та ініціатив FridaysForFutureUkraine, Екодія, 350.org, Єдина Планета, U-cycle, СвітОсвіт, УМКА, Еколтава, OZero, Re_Load

Війна поруч: у Дніпрі встановили «фігури, прострілені війною»

Вчора, 16 серпня у центрі Дніпра відбулась презентація проекту «Війна поруч» авторства військового фотографа Олесь Кромпляс. Про це повідомляє «Дніпроград» з посиланням на UA.Dnipro.

Олесь Кромпляс — український журналіст, військовий фотограф та громадський діяч, учасник війни на сході України. Його проект «Війна поруч» покликаний нагадати дніпрянам та гостям міста, що за 200 км від Дніпра шостий рік поспіль триває боротьба за їхнє життя, та нагадати, якою ціною вдалось зупинити агресора.

Проект складається з дванадцяти металевих фігур-силуетів, виточених зі сталі та прострелених вогнепальною зброєю різних калібрів. Шість фігур розташовані в сквері Героїв, шість — на Фестивальному причалі. Самі фігури зображують збірні образи пересічних громадян, які живуть в кожному місті. Це й бізнесмен, що поспішає до офісу, пенсіонерка, що гуляє парком, гітарист, наречена, підлітки та кілька інших силуетів.

За словами самого автора проекту, ця ідея прийшла до нього під час його фотовиставки «Промка», яка була присвячена боям за Авдіївську промзону. Він сказав, що подібні фігури впливають на глядачів не гірше за фотографії.

Минулого року подібний проект був втілений в життя у Києві. Його ветеран розробляв спільно із музеєм Революції гідності за власні кошти та кошти друзів. Автор запевняє, хоч фігури є досить подібні із дніпровськими, але для кожного міста вони зроблені окремо. Спеціально для цього Олесь кілька разів приїжджав до Дніпра, щоб поспостерігати за містянами та змалювати збірні образи майбутніх фігур.

Після того Олесь розробив проект, вручну намалював ескізи майбутніх героїв фігур та контролював їхній відстріл.

Відстріл фігур був одним з найважливіших процесів. Документаліст вирішив робити справжні кульові отвори, а не імітацію. Для цього були залучені добровольчі підрозділи, які проводили тренінги з легальною вогнепальною зброєю та використовували сталеві силуети в якості мішеней на полігоні.

«Це були різні калібри: і 7.62 [від автомата Калашнікова], і помпові рушниці та карабіни [...] Це товстий безпечний метал, кожна скульптура важить приблизно 20 кілограмів», — розповідає про своє творіння документаліст.

В майбутньому Олесь планує виготовити подібні фігури для проектів у Швейцарії та музеї сучасного мистецтва в Парижі.

Микита БОНДАРЄВ,
сайт «Дніпроград», 17 серпня 2019 року

(Закінчення, Початок – у числі 15-му за цей рік)

Через деякий час, не припиняючи співпраці з лікарнею, на моє прохання Пат вирішила матеріально допомогти також центру «Наш дім». За надані гроші в будинку були встановлені металопластикові вікна, проведено водогін, замінено покриття підлоги в коридорі, збудовано рампу, виконано інші будівельні роботи (на суму понад 150 тисяч гривень). Крім того, надавалася фінансова допомога дитячому будинку змішаного типу «Джерельце» і медамбулаторії в с. Чубинське.

Патриція, або Доброчинність як вона є

Про добрі справи пані Пат в Україні стало відомо на її батьківщині. Там вони були гідно оцінені найвищою владою. Незадовго до свого 60-річчя за багаторічну безкорисливу благодійницьку діяльність Патрисія Гаррісон з рук самої королеви Єлизавети II отримала орден Почесного члена Британської імперії. Про що писали всі тамтешні газети. Її також було обрано жінкою року.

Якось, під час одного з приїздів, Пат зауважила, що нинішня Україна вже не така нужденна, як була в середині 1990-их років. З авіалайнера, що підлітає до Бориспільського міжнародного аеропорту, добре видно: довкола столиці стає все менше лісів і полів. Зате стрімко збільшуються площі, зайняті маєтками і палацами, що належать небідним власникам (українці добре знають, хто розкошує в нашій бідній державі: олігархи, банкіри, нардепи, корумповані чиновники, судді, прокурори, а також кримінальні «авторитети»). На вулицях Києва впродовж одного дня можна побачити дорогих автомобілів більше, ніж у центрі Лондона протягом тижня. Отже, в Україні з'явилося чимало вельми заможних осіб, які, за логікою британської добродійки — людини європейської культури й менталітету — повинні допомагати бідним і менш успішним (а може, й більш чесним і порядним) своїм співвітчизникам.

Та й усі президенти запевнюють: найголовніше їхнє завдання – подолати в Україні такі ганебні (навіть кричущі для європейської держави) явища як бідність, соціальна несправедливість, політичне й економічне засилля олігархів, тотальна корупція, бездіяльність правоохоронців, безкарність злочинців. Багато політиків, особливо перед виборами, підкреслюють: досягнення багатьох цілей їхніх програм стане можливим після того, як заможні усвідомлять потребу ділитися з бідними. Що передусім в інтересах самих багатіїв добровільно віддати на потреби нужденних співвітчизників частину статків, набутих не завжди в чесний спосіб. Несправедливий розподіл суспільного добра, поглиблення соціальної нерівності, ігнорування потреб незаможних неминуче призведуть до вибуху народного гніву. Історія свідчить: його результатом може стати втрата скоробогатками не тільки всього майна, але й, можливо, дечого набагато для них дорожчого.

Нещодавно вдалося побачити, як цей гуманістичний принцип реалізується на практиці. На презентацію новостворено-

го за ініціативою Пат благодійного фонду «НьюБегіннінс-Україна» (його мета — допомогти дітям, що перебувають у кризовому стані, коштами, зібраними в Україні), було вирішено запросити знаних політиків і підприємців. У Верховній Раді я передав запрошення трьом десяткам народних депутатів-мільйонерів. Почувши, що йдеться про допомогу дітям-сиротам, ті обіцяли взяти участь у заході й надати фінансову допомогу. І як ви думаєте, шановні читачі, скільки з-поміж них відгукнулися на цей заклик і реально допомогли? Вгадали: жоден!

Патрисію вразив низький рівень культури й бездуховності багатьох наших «достойників». Ніхто з них навіть не зателефонував, не подякував за запрошення, не пояснив причини відмови чи неможливості прибути на презентацію фонду. Незважаючи на вік, хвороби, явну байдужість багатьох українців до потреб нужденних співгромадян, Патрисія невтомно працює для дітей України. Її життєве правило: «Завжди мати світлу мету і наполегливо, крок за кроком, йти до неї. Відкинувши сумніви і зневіру, мужньо долати всі перешкоди. Нічого й нікого не боятись, ніколи й нізащо не здаватись. Завжди бути

переможцем!» Її девіз: «Якщо з нами Бог — хто проти нас?!».

PS. Нещодавно Патрисія знову прилітала в Україну. Знайшла час відвідати реабілітаційний центр «Наш дім», де брала участь у дитячому святі. З моєї ініціативи за багаторічну благодійницьку діяльність на Бориспільщині міськвиконком нагородив її почесною грамотою і наручним годинником, а райдержадміністрація – грамотою-подякою і цінною книгою.

Як інтелігентна й культурна людина, Пат побувала у столичних музеях, театрах і концертних залах. Дуже сумне враження справило на неї відвідання Національного музею «Меморіал жертв голодомору». Британка довго не могла усвідомити, що в центрі Європи в мирний час на родючій українській землі відбулися масштабні трагічні події, які призвели до страждань десятків мільйонів людей, жахливої смерті щонайменше семи мільйонів, майже третина серед яких — діти. Дивувалася, чому демократичні країни вчасно не припинили злочини кремлівського антихриста й лютого душоуба.

Багато позитивних емоцій отримала Патрисія, побувавши на виступі хору ім. Г. Верьовки. Її вразили барвисті костюми, прекрасні голоси, мелодійні українські пісні й віртуозні танці молодих виконавців. Адже у Великобританії нема колективів такого високого професійного й мистецького рівня. Народні пісні там рідко звучать з великої сцени. На жаль, космополітична масова культура підкорює світ, пригнічуючи й нівелюючи національні культури багатьох народів.

Ми поділяємо думку британської благодійниці: тільки великий і талановитий, могутній духом народ за дуже несприятливих політичних обставин, тривалий час перебуваючи в умовах бездержавності, спроможний створити високодуховну національну культуру, пронести її крізь століття, безупинно розвиваючи і збагачуючи. Тому українці, щоб перестати бути бідними, нужденними й упослідженими на рідній землі, повинні насамперед, за прикладом західних сусідів, об'єднавшись довкола найголовніших національних і цивілізаційних цінностей, рішуче навести твердий лад у державі.

Анатолій КОВАЛЬЧУК,
м. Бориспіль

Світлина розміщена за посиланням:
https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQzANbCMsg8KOGWHxvEkQK3LTaYp6MvZETuGjUvmWiTptidqj6_A